

§ 5

Yttrande över revisionsrapport ”Hedersrelaterat våld och förtryck

Socialnämndens beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över revisionsrapport om ”Hedersrelaterat våld och förtryck”

Ärendet

Kommunfullmäktige godkände i januari 2017 Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020. Förutom att ge stöd och skydd till våldsutsatta har programmet tydligt kunskapsfokus. Revisionskontoret har genomfört en granskning med syfte att bedöma om staden säkerställer att hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks samt att utsatta får stöd och insatser. Den sammantagna bedömningen är att staden behöver stärka sitt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck för att säkerställa att utsatta upptäcks samt får stöd och insatser. Utifrån granskningen lämnas ett antal rekommendationer till berörda nämnder. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner yttrandet över revisionsrapporten.

Socialförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2018.

Dnr 1.6.1.-575/2018

Beslutsordning

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag till beslut

Särskilt uttalande

Ordföranden Jan Jönsson (L), ledamöterna Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Mariana Moreira Duarte (MP), Emma Blomdahl Wahlberg (C),

”Hedersrelaterat våld innebär en oacceptabel inskränkning av den enskildes frihet i hemmet, i skolan, på arbetet, på fritiden och i alla livets delar. Konsekvenserna för den enskilde är mycket stora ibland till och med dödliga.. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck spelar en avgörande roll för ett Stockholm där alla barn och unga får en uppväxt i frihet och trygghet.

Revisorernas rapport visar på allvarliga brister i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.. Det är inte acceptabelt. De granskade nämnderna har inte förmått se till att målsättningen om

ett ambitiöst arbete mot hedersvåldet har kunnat förverkligas ute i verksamheterna.

Det är allvarligt att ingen av de två granskade stadsdelsnämnderna, Rinkeby-Kista och Skarpnäck, har genomfört några särskilda aktiviteter för att implementera stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, eller försäkrat sig om att socialtjänstens utbud av insatser svarar upp mot målgruppens behov. Vi instämmer med revisorerna och förvaltningen att stadsdelsnämnderna bör göra en analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck svarar upp mot målgruppens behov. Vi vill också understryka vikten av att arbeta med uppföljning och att olika aktörer tar lärdom av varandras erfarenheter och kunskaper.

Enligt budget för 2019 ska socialnämnden öka det långsiktiga stödet till hedersutsatta personer och hjälpa stadsdelsnämnderna att förbättra sina metoder för att nå målgruppen och arbeta förebyggande gentemot föräldrarna. Under året kommer socialnämnden att utveckla de hedersrelaterade delarna av arbetssättet Mentorerna i våldsprevention inom skolan.

Det är viktigt att komma ihåg att det på många håll i staden finns resurser och omfattande kunskap om arbetet mot hedersvåld. Andra verksamheter i staden måste bli bättre på att utnyttja dessa. Tyvärr minskar placeringarna på skyddade boenden för hedersutsatta och blir dessutom allt kortare. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna utnyttjar stadens resurser för att ge utsatta skyddade boenden med kvalitet. Det är också viktigt att stadsdelsnämnderna använder sig av den kompetens som finns inom Origo, Kruton och andra delar av socialtjänsten om man själv upplever ett behov av kompetensstöd. Okunskap och osäkerhet får inte vara en orsak till att inte agera om man misstänker att ett barn eller en ungdom far illa.

Avslutningsvis måste samarbetet mellan olika aktörer lyftas fram i arbetet för att hjälpa offer för hedersrelaterat våld och förtryck. Ärenden med kopplingar till hedersförtryck involverar ofta flera aktörer, såsom skolan, barn- och ungdomspsykiatri och/eller barn- och ungdomsmottagningen. Även aktörer utanför den kommunala kompetensen, exempelvis Polisen och andra rättsvårdande myndigheter, samt delar av civilsamhället, kan komma att involveras i ärenden med kopplingar härtill. Avsaknad av effektiv samverkan kan således bli att utsatta inte får det stöd och den hjälp som de behöver och har rätt till enligt lag. Av den anledningen är

det viktigt att upprätta modeller och ramverk för samverkan mellan såväl kommunala som utomstående aktörer vilka ofta involveras i detta viktiga arbete.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Alexandra Mattson Åkerström m.fl.(V),
ledamoten Karin Gustavsson m.fl. (S)

”Enligt den kartläggning som nyligen gjordes kring ungas utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck lever var tionde niondeklassare i Stockholm under hedersnormer. Det kan till exempel innebära att de själva inte får välja sina kläder, sin partner eller delta i fritidsaktiviteter. Det kan också innebära att de utsätts för hot och våld från familj och släkt.

För att hjälpa barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld är det viktigt att ha kunskap om det hedersrelaterade våldets särskilda mekanismer. Rätt kunskap kan vara avgörande för att den som är utsatt kan få den hjälp som hen behöver.

Under den förra mandatperioden påbörjades ett stort arbete med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholm. Bland annat avsattes medel för kompetenshöjande insatser för skolans personal och ett stadsövergripande program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck togs fram. Här är socialtjänsten, skola och förskola oerhört viktiga aktörer för att arbetet ska fungera och unga som utsätts för våld ska få rätt hjälp.

I stadsrevisionens rapport om stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck beskrivs hur nämnder och stadsdelar arbetat för att implementera det stadsövergripande programmet. Det framkommer bland annat att förskolor och grundskolor i de granskade stadsdelarna inte genomfört kompetenshöjande insatser kring hedersrelaterat våld i den utsträckning som programmet avser.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt Initiativ ser allvarligt på att de granskade stadsdelarna inte har implementerat programmet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck på ett sådant sätt att de tillfrågade verksamheterna känner att de har tillräcklig kunskap.

Det är oerhört viktigt att det påbörjade arbetet mot våld och förtryck får fortsätta och att fokus nu läggs på att alla stadsdelar implementerar och använder sig av de resurser som har tagits fram”

Ersättaryttranden

Ersättaren Michaela Hollis (KD) instämde i det särskilda uttalandet från (L),(M),(MP),(C)

Ersättaren Anna Rantala Bonnier (Fi) instämde i det särskilda uttalandet från (V),(S).